

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Székely: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — áll.
Békés: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 áll.

Főszerkesztő: Dr. Varga Lajos.
Felelős szerkesztő: Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

November 1-én új előfizetést nyitunk a Debrecenre. Kérjük azokat a hűtelt előfizetőinket és olvasóinkat, akiknek vagy lejárt előfizetésük október végén, vagy pedig lapunkat a jövőre előfizetni óhajtják, hogy az előfizetésről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjék.

Barázdák.

Elfogták tehát a rablógylkosok egyik tettesét, Sívágó Jánost. A rendőrség tehát jó nyomon járt. Ez azonban nem menti semmiképp sem a rendőrség mulasztásait. A rendszeren változtatni kell. A főkapitány maga is belátja ezt.

Sürgős ügy ez, amelyet meg kell oldani mindenképpen. A rendőrség újjászervezése nélkül a közbiztonsági állapotok javításáról beszélni sem lehet.

Nagy anyagi áldozatokba fog ez kerülni, de meg kell hozni, mert a közérdek parancsoló hangon követeli.

Kristóffy József ur nagyzási háborban szenved; azt hiszi, hogy ő találta fel az általános választói jogot, holott ez a jog egy két-kilenc változatban megvan a világ minden művelt népének, de még a kevésbé művelt orosz népnek is megadta már minden megkötés nélkül az autokratikus cár.

És ezt a jogot, amelyet a Kristóffyoknak már meg kellett volna évtizedek előtt adniuk mikor tényleg megvolt rá a hatalmuk, mely az embereknek mintegy a születéssel járna: családeközül szembe helyezik a nemzeti nyelvi jogával az utóbbinak legyűrésére.

Pedig a népek egyforma joga van mind a kettőre és éppenséggel nincsen abban népboldogítás, ha azt mondják a népek, hogy megadják neki az egyik természetes jogát, hogy ezen az alapon megtagadhassák a másik nem kevésbé természetes jogát.

Ez a félszeg felfogás még mélyítette az őrít, mely a magyar szent korona két osztályosa: a király és a nemzet között tátong. A király azt mondja, hogy ő megadja valahára a népek az általános választói jogot és ez egyelőre elég; a nemzet azt mondja, hogy ő követeli a nép számára a nemzeti

nyelv érvényesülését és egyelőre beéri. Az alkotmányon kívül, vagy mondjuk: a nemzet keretein kívül álló nagy tömeg pedig nem tudja átlátni, hogy miért kelljen két jog körül viaskodni, mely együttesen és osztatlanul megilletett mindenkit.

Kolozs megye és Arad megye főispánját hivatalába beigtatták. Nem fogadta eljén, nem gyöngyözött a pezsgő a lakomán, felköszöntőket sem mondtak a hatalmas urra, nem záptojással dobálták, ökölbe szorult markok emelkedtek feléje, — így installálták Fejérváry katonáját. A záptojás csunya dolog, az ökölbe szorított marok nem kellemes látvány egy főispáni eskütételnél, de az elkeseredés nem válogat. Mert forradalmat szítanak felülről. A törvényt védők nyakára küldenek törvénytörőket.

Ki téri ezt békén? Csak a gyávák, a nyulszívűek. Kolozs és Arad megyében sem tesz esküt a főispán, ha az alispánban magyar szív dobog. De itt is kijátszották a törvényhatóság többségének a határozatát s titkon, lopva az oldalajtón birták a terembe a főispánt.

Igen, úgy lopóznak be az önkény emberei erőszakkal, alattomban, mint a tolvajok. Lopni jönnek, a magyar alkotmányfáját dézsmálják meg. Mondják, hogy a főispánok beiktatását mindenképpen kérészakkellják. Az ügyészek rendeletet kapnak, hogy a beiktatásnak ellenszegülőket tartóztatassák le. A megye termébe behatolnak a darabontok, kezét tesznek a törvénytelenég ellenségeire a törvény ellenségei. Bünyádi eljárást indítanak ellenük. Ugy, akár Oroszországban azelőtt. Ott is rend nevében gyilkolták a szabadság híveit. Itt is elzáratják a nemzet hű fiait az árulók. Legalább így szeretnék.

Am akad-e ügyész, oly szolgálékü, akad-e bíró oly hitvány, ki megfélekedve arról hogy mivel tartozik nemzetének, nemzete igazának, vádat emeljen, ítéletet hozzon az ellen, ki az alkotmányt védi? Nem; a magyar bíróság nem poltronokból áll, az a törvényt tiszteli és szellemének megfelelően alkalmazza.

Felosztatják a jóléti bizottságokat? Hát nem oszlik fel; működik, ha kell az erőszak ellen is, de a tisztviselőket nem hagyja. A

nemzeti ellentállást megtörik? Nem fogják; amint nem tudták megtörni a 60-as években sem. Az erőszak, melyet alkalmaznak, viszsza lehet szorított marok a fegyver. Holnap más lehet.

Vigyázzanak, akik felülről szítják a forradalmat, nehogy úgy járjanak, mint a német költő boszorkánymestere. A felidézett szellemek őket söprik el legelőször.

A tolakodók.

Minden ember előtt világosan áll a kormány szándéka, a mely bécsi irányítás szerint a legmesszebbmenő abszolútizmusra rendezkedik be. A hatalmi abszolútizmus első fokelléke és eszköze a főispán, illetőleg most császári megyefőnök, aki egyszerűen arra való, hogy a törvényhatóságokat, törvényes joguk és hazafias feladatuk gyakorlásától elüsse és a megtámadott alkotmány védelmét lehetetlenné tegye.

Erre a gyalázatos szerepre természetesen a homályból olyan előrántott emberek vállalkoznak, a kik nem törődve a politikai tisztesség és becsülettel, nem törődve hazájuk érdekével és önállóságával, — nemzetük lételeméjéért, — egyenesen arra pályáznak, hogy azok a bizonyos tures zsebek és tures gyomrok megteljenek.

Nemcsak elszomorító, nemcsak megdöbbentő, hanem egyenesen vérlázító az a mohóság, a melylyel a törvénytelen kormány legényei a főispáni hatalom felé rugaszkodnak. Szemérméletlenül, tolakodóan kapaszkodnak bele a törvényhatóságok kilincseibe és hiába köpik, hiába szidják, mert a hatalmi állástól tágitani nem akarnak.

A kapaszkodásnak ez a látszata undorral tölti el az embert! Hát csakugyan akkora a közélet súlyedése, hogy némely ismeretlen alak az önkormányzat szentélyét ilyen mocskos módon kívánja meggyalázni. Hát csakugyan vannak még, lehetnek, élhetnek a nemzet kebelében olyan emberek, akik ilyen alávaló szerepre vállalkoznak?

Mert meglehetne érteni akkor, ha ezt a súlyos hazafiatlan lépést bármi-

Széchenyi-utca 42. **Hrabéczi Antal**
ruhafestő
és vegyeszeti tisztító intézete.

Már megnyílt

a Gerő férfi- és fiu ruha áruháza Debrecen,
Piac-utca 51. sz.
(Az újonnan épült Fischer palotában Szt-Anna-utcával szemben.)

képen is indokolni lehetne. Ha egyetlen elfogadható, igaz argumentummal bizonyítanák hogy ők nem az alkotmány eltiprására szánt közönséges eszközök. De ezt még mondani sem lehet akkor, amikor látjuk, hogy minden mozdulat, amit a kormány tesz egyenesen me-renylet a nemzet törvényes jogai ellen. Minden intézkedést Bécsből sugalnak és minden tény magán hordja az abszolútizmus jellegét.

A Fejérváry—Kristóffy cimboraság a nemzetiségekkel, a nemzetközi szocialistákkal áll bűnös szövetségben, hogy a magyar nemzet alkotmányát ki-vegezzék. A vörös-lobogó a fekete-sárgát öleli és úgy indul harcra a triko-lor ellen. Ezt a tényt letagadni nem lehet?

Mivel indokolja hát ma egy csás-zári megyefőnök arcátlan tolakodását a törvényhatóságok termeibe? Törvény-telen, alkotmányellenes, hazafiatlan kor-mány kreaturája, akinek nincs helye Magyarországon törvényhatóságainak ter-meiben. Azok a derék önfeláldozó, ha-zaszerető polgárok, akik a darabont-kormány cselédeinek ajtót mutatnak hazafias dolgot cselekesznek, mert az alkotmányt és ezzel együtt a törvényes állapotokat védik. A császári megyefő-nököknek nincs semmi keresni valójuk a törvényhatóságoknál akkor, amikor a darabont miniszter az alkotmány letip-rására és a törvényes ellenállás letöré-sére rendeli ki. Már pedig arra vannak rendezve valamennyien. Nincs is más egyébre készültségük, mint rendelete-ket végrehajtani szolgálilag és erőszakoskodni brutális módon.

De odáig nem szabad eljutnunk! A Bécsben megígért szenvedés és nyomor első feeskéi ezek a megyefőnökök, a kikről eddig azt sem tudták az embe-rek, hogy léteznek. Ezeket küldi most Kristóffy és védelmezi Lányi, meghib-bant agyu kir. ügyészek közreműködé-sével. De a nemzet ne veszítse el se

a hideg vérét, se a türelmét. Még ak-kor se, a mikor apró stréberek, ka-paszkodó lesipuskások, meggörbült hi-vatalnoki puhányok segítségére sietnek, hogy hatalmi székébe tolják a törvény-telen kormány szörnyetegét. Am az el-lenállás erős legyen minden vonalon, nehogy valamely császári bakó a hata-lom polcára jusson törvényes formák között. Ezzel a nemzetnek imponzás módon kell tanusitania, hogy a dara-bont-kormány szivébe és veséjébe látott.

Az az ostoba és otromba program-ma mit Fejérváry miniszterelnök ur el-dadogott valami obskurus társaságba, senkit sem ejtett tévedésbe. Az az erő-szakos törvény magyarázat, a mit Lányi ur kifejti a megyefőnökök védel-mére, senkit nem ijeszt meg. A nem-zet ellentáll s ha kell az orrára kop-pint a tolakodóknak.

Akinek senki se hisz.

Száz esztendő óta öt uralkodó ült a Nagy Péter trónusán. Ők közül hármat meg-ölték nyílt erőszakkal. Egynek halála még ma is fitok. Az ötödik életét csak a csuda menthette meg a gyilkosok kezétől. A ha-todik, a béke cárnak nevezett Miklós ma este talán még él, de úgy lehet, hogy hol-nap nem virrad már rá a hajnal.

Száz esztendeje tart ez a démoni küz-delem, a mely maga megtönthette volna már a poklot s a jelek úgy mutatják, hogy tovább nem is fog tartani. A fehér cárral nem a fölséges semmi áll szemben többé, hanem a fölséges nép, az egész Oroszország, nemcsak a földalatti, hanem a földfölötti is. Az óra, a cárok órája közel van az éjfélhez s lehet, hogy ott meg is áll örökké.

Aki Oroszország utolsó száz esztende-jének történetét hitelesen meg fogja irni va-laha, az az ujtör legizgalmasabb regényét és legtanulmányosabb történetfilozófiai köny-vét fogja megírni. Nincs olyan féktelen kép-zelőtehetség, amely legvakmerőbb csapon-gásaiban is mögötte ne maradna a végzet-nek, mely az új Oroszország sorsfordulatait intézi s amely az 1825-iki dekabrista moz-

galmaktól ime az egész ország nyílt forra-dalmáig vezetett.

Az európai társadalom régóta figyelem-mel kíséri a feláldozott óriás örököségeit, sőt rokonszenvvel is. A társadalom sokszor ro-konszenvvel is a tényezővel, ha elítéli is a tényeket. A nihil cárgyilkolási rendszere még szoros politikai tekintetben is kárhoz-tatandó, de a társadalom nem itél a követ-kezményekről az előzmények nélkül. A for-radalmaknak mindig meg van a létjogosult-ságuk az állami és társadalmi bajokban, legalább még eddig nem igen tud róla az irás, hogy valamelyik nemzet a nagy bol-dogságtól szédült volna a forradalom vére-örvényeibe. Itt a magyarázata a külföld szim-patiájának. A vértől mindnyájan borzadnak, de az elszántság és önfeláldozás mindnyá-junknak imponál. Annak idején egész Európa tapsolt annak a fiatal leánynak, Szasszulics Vjerának, aki lelőtte a hatalomnak egy aranyesillagos bérencét.

Ha még ezeket a borzalmas bűnöket is meg tudta bocsátani a világ közvéleménye az orosz szabadságharcosoknak, a mai for-radalom az egész civilizált világ igaz rokonszenvével találkozik. Oroszország nem létez-tetik tovább Európában az európai élet feltételei nélkül, — ez természeti törvény, mely elemi erővel töri össze mindazokat, akik utját állják.

És kik állják utját? A cár és tanácsos-sai, akik közül a sajtó az utóbbiakra veti a súlyt, főképp a magyar sajtó, mely az igaz-ság megkerülésének ebbe a formájába fölöt-tőbb beleszokott már, Bida beszéd ez és nem jóhiszemű. Egy javakorabeli férfi, ta-nult és intelligens elméjű mint a cár, ha akarja, tudja függetleníteni magát, köryazete befolyásától s nem lesz oktalan és lélektelen fejsze annak pribék-kezelésben. Tudja függet-leníteni magát romlott, tásztban seynyvdt, lélekben ferőzött atyafiságtól, melynek ud-ok tettei csak az imént háborították föl az egész világot s tudja a halál-on pücskötől, akikből udvara áll s tudja végre a Roma-now héz hagyományaitól is, melyekhez pe-dig tán természetesen legerősebben tapad a lelke.

Az ember egyformán ember marad a muzsik rongyában és a cárak hermelia-pa-lástjában. Miklós cár, hogy lángba borult feje fölött a világ, oltaná a rejtett tüzet alkotmányos ígéreteivel. Adna már mindent, amiknek ha csak felét igazán megadta volna ezeltől harmadfél esztendővel, ma mint bol-dog apa békekességben ringathatná az ölben

A szív . . .

Oly furcsát álmodtam az éjjel,
Ámott láttam, ki pörölyével
Kovácsolta a sziveket,
A melyik itt-ott megrepedt.
Sok szív, melyben alig volt élet,
Az ő szavától újra éledt
És újra élt és szeretett.

. . . Kértem, hogy kovácsolná össze
Darabokra tört szívemet;
Nézte soká — és úgy vetett rám
Egy mélahús tekintetet,
S szólt: „Valaki úgy összetépte,
Kár volna a fáradság érte:
Szív ebből többé nem lehet!”

K. Erzsike.

Mese egy kis poétáról.

Irta: V. M. Ratijeff.

Egyszer volt, hol nem volt, de valahol az Operenciás tengeren innen, volt egyszer egy kis poéta. Igazi, vérbeli poéta. Nem volt neki torzomborz üstöke, sem óriási, félmé-terre lelőgő nyakkendője, de volt neki érző szive, meg egy képe, jól bevésve a szive-kellős közepébe.

Az a kép ott a kis poéta szive közepén, vagyis inkább annak eredetije volt az ő ördöge és anyala, üldözje és védelme-

zője, kétségbeejtője és reménysége. Röviden, a kép eredetije volt a kis poéta költészetének kuforrása.

Ezt a kuforrást Micinek hívták. A haja barna, olyan a színe, mint a burkából kipat-tant gesztenyé; a szeme vagy úgy mosoly-gott, mint a szivárványos ég, vagy úgy szörta a villámokat, mint jó Zeus, ha nagyon meg-haragították; az ajka piros volt, mint a klá-ris és csókratermett. Ennek a fele ördögnek, fele angyalnak a képét hordta szivében a kis poéta. Mert a lelke ördögös volt ennek a csodaszép leánynak. Ugy eltudta csavarni a kis poéta fejét, hogy szegény sokszor azt sem tudta, a Föld forog-e a Nap körül, vagy megfordítva. A goncsz nyelvek ugyan arról autogták, hogy a kis poétának ebben a kér-désben kevésbé mámoros állapotában is homályos képzelet volt, de ez nem sokat változtat a dolgon, mert azért ő boldog volt. Voltak vágyai. És ha egy teljesült, száz új támadt helyébe és tette boldoggá a bohó kis poétát . . .

Miei ördögös fejcsékéjében egyre-másra születtek a képtelenebbnél, képtelenebb ki-vánságok. A kis poéta mindenét feláldozta volt már élete bálványáért, nem maradt más vagyona, mint a szive. És az a helyre kis fruska éppen ez után a szív után nem vá-gyakozott. Pedig a kis poéta ezt adta volna oda legszívesebben, persze cserébe egy má-sikért. Miről azonban a megimádott leányka hallani sem akart.

Egy szép napon — s itt következik a mese — Miei azzal fogadta a kis poétát,

hogy egy pacsirta öt minden reggel felveri álmából, fogja meg hát a kis poéta a ma-darat, vagy pusztítsa el — ha igazán szereti őt. Ez a mondás volt Miei minden kívánsá-gának csattanója. Mikor ezt a kis poéta hal-lotta, nem volt addig maradása, a míg a kérést ha török szakad nem teljesítette.

Nosza, most is sietett felkutatni a pa-csirtafészket, hogy a kis madarat vagy meg-fogja, vagy elpusztítsa. De csodák csodája, bár eddig minden terve sikerült és már több lehetetlennek látszó dolgot könnyen véghez-vit, ennél az egyszerű munkánál mindan ügyessége cserben hagyta. Hiába próbált szerencsét lépvezzővel, puskával, minden igyekezete ellenére sem birt célt érni.

Miei napról-napra gyonyolódóbb hangon beszélt a kis poétával. A pacsirtát rekla-málta. S mikor a kis poéta elsírta fájdalmát s majd hogy a föld alá nem bujt szegyen-letében, az ördögös leány felkaogott s ne-vetve vágta oda: „Hát repüljön utána, ha igazán szereti!”

A kis poétának megtetszett az ötlet. Szobájába zárkózott és gondolkodott, gon-dolkodott.

— Hasztalan. Végre egy jól öltözött ur jött segítségére. Ott állt előtte és megtette ajánlatát. A kis poéta azt sem tudta, hogy ajtón jött-e be, vagy az ablakon. Csak látta, hogy ott van. A jól öltözött ur az ördög volt. Maga Lucifer. S Lucifer felajánlotta a kis poétának, hogy ő ad neki szárnyakat, ha eladja a lelkét. Erre a kis poéta örömmel rállott. Az ördög még azt kötötte ki, hogy

kicsiny leányait. De Oroszországot már nem lehet megállítani a pusztítás és alkotás utján ígéreteivel, mert még eddig a cárok minden ígérete hazugrág volt. A föld tovább reszket, az ég tovább szórja tüzeit s míg az egyik ellenfél teljesen össze nem török, addig a másik nem hagyja abba a harcát. Ennek a másiknak óriás hatalmu szövetségesei vannak: a mult szenvedések égető emléke, a jelen nyomorúsága, remény a jövőben, ha diadal, rettegés tőle, ha bukás előzi meg s a földkerekség bátorító rokonszenve. Miklós cár egymaga van, csak elődjei hazajáró lelkei lebegik körül, vérfoltokkal fehér lepükön s csak egy-két koronás társa ijedt tekintete szegődik rája bambán és tehetetlenül.

Nem lehet borzasztóbb helyzete a földön gyarlandó embernek azért, akinek senki sem hisz. Hát még ha az ember cészár, az istennel rokon, aki az oroszán imponáló jöhiszeműségével meg van győződve afelől, hogy az alattvalók, a bárányok csak azért látnak, hogy neki legyen mit ennie! S íme az istenek osztályosa, a világ ura, a legnagyobb emberi hatalmasság szegyerkezik önmaga előtt, hogy neki annyit sem hisz a nemzete, mint egy vízihordó suhanának.

S Európa nem azt sóhajtja, hogy: ó, szegény cár! — hanem tapsolva kiáltja: csak előre, te bölcs és okos nemzet!

Hajdúvármegye közgyűlése.

Az alispán és főispán távozása.

Ma délelőtt tartott rendkívüli közgyűlést Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságai. A tárgysorozat legfontosabb volt a vármegye azon határozata, hogy *Julius 10-én tartott közgyűlésének a nemzeti ellenálláshoz való csatlakozását kimondó határozatahoz.*

Az alispán távozása igen megindító volt. Az öreg ur sirva bucsuzott el a megyebizottságtól és hullottak sűrűn a könnyei, mikor székéből távozott.

Az ülésről a következő tudósítást közöljük:

Pontosan 9 órakor nyitotta meg a közgyűlést Domahidy Elemér főispán, a kit éljenzéssel fogadtak. A miniszterelnöknek a darabot kormány kinevezéséről és Krisztfy Józsefnek belügyminiszterrel történt kinevezését tudató leiratait a levéltárba helyezték.

nem szabad repülés közben a földre visszatekintenie. Állt az alku. Két nap múlva, kora reggel, mikor a pacsirta éppen az ég felé szált, a kis poéta is szárnyakkal ellátva kisuillant szobája ablakán s rajta, kezdetét vette az üldözés. A tömeg, melyet természetesen előre értesítettek a szenzációról, hangos buzdító kiáltásokkal kísérte a küzdelmet. Már már elérte a pacsirtát a kis poéta, mikor megszálta a húság ördöge s megakarván nézni, hányan bámulják merész kísérletét — visszanezett. S abban a pillanatban elvesztette az egyensúlyt és öröletes sebességgel óriási ívben lezuhant a földre. Az emberek síkján elhalt a kiáltás, az erekben megfagyott a vér. Robbantak a súlyos sebesülthöz. Az első segélyt Mici nyújtotta. Megeszkolta a kis poéta ajkát, mire az felélegzett.

— Szegény kedvesem — suttogta Mici — ennyit szenvedni értem. Bocsátd meg, hogy ily nagy fájdalmat okoztam neked.

A kis poéta összeszedte minden erejét és erős messzecsengő hangon mondta:

— Nem bánt a seb, nem bánt a szegény, de oh az fájt, hogy szavadra újra fel nem szállhatok!

Ereje lankadt. Szólt és aláhanyatlott.

Ezután felolvasták a miniszterelnöknek a kormány nevében a törvényhatóságokhoz intézett körlevelet, melyben komoly figyelmeztetések mellett abbéli várakozásuk ad fejezést, hogy a törvényhatóságok az adófizető polgárok által önként befizetni szándékolt állami adók elfogadása, valamint a katonai szolgálatra önként jelentkezők részére belépési bizonyítvány kiállítását s a védeő bármely tagjának behívása körüli törvényes közreműködés tekintetében kötelességeiket teljesíteni fogják s ezáltal feleslegessé teszik, hogy a kormány tekintetben az ellentálló vármegyékkel szemben hatékonyabb eszközöket legyen kénytelen alkalmazni.

Weszprémy István (Hadház) indítványozta, hogy *tartsa fent a vármegye a nemzeti ellenállást kimondó határozatát és a leiratot egyszerűen tegyék az irattárba. Az állandó választmány javaslatához póttindítványt nyújt be.*

Rásó Gyula alispán elavultnak jelenti ki az 1504. évi törvényt. (Zajos ellenmondás) A felsőbbségnek engedelmességet fogadtak a tisztviselők, tehát engedelmességet tartoznak és az önként felajánlott adót, ujoncot el kell fogadni. Azért távozik is helyéről, mert esküszegő nem akar lenni, a kormány és törvényhatóság közt pedig áthidalhatatlan ellentét van. (Ellenmondás)

Brassay Károly dr. (Hajdunás) fucsának tartja, hogy a bucsuzáskor, ilyen kijelentéseket tesz az alispán. Nem fogadja el azt a felfogást, hogy vagy a kormánynak, vagy a törvényhatóságnak tartozik a tisztviselő engedelmességet és ha a törvényhatóságnak engedelmességet, akkor esküszegést követne el. A törvénytelen és alkotmányellenes kormány nem is kell, de nem is szabad engedelmességet, hiszen akkor a bécsi kormány könnyen eltiporhatna benünket. Ha az alispán nézetét követte volna a multban a nemzet, akkor Bocskay, Bethlen, Rákóczi és 1894—1849 évi szabadságharcok meg se történhetek volna, akkor a magyar nemzetet a Habsburgok ki törölték volna már régen az élők sorából. A darabot kormányra az országgyűlés sütötte rá a bélyeget, hogy törvénytelen és alkotmányellenes. Tehát ez nem lehet vita tárgya itt. Az 1848. XX. t. c. végrehajtására való hivatkozást kortesfogásnak tartja, a mivel a reformátusokat akarnak megelépezni. Nem fálta a ref. egyházat, szilárdul megállt még zordonabb időkben is. (Taps és éljenzés.) Csatlakozik Weszprémy István indítványához.

Rásó Gyula alispán kijelenti, hogy minden melléktekinet nélkül hivatkozott a 48. XX. törvényre. Mint egyszerű bizottsági tag küzdeni fog az alkotmányért és igazságért. Kálmán Lajos (Böszörmény) indítványozza, hogy vegyék tudomásul a leiratot, de azzal a megjegyzéssel, hogy nem hederitenek rá és hozzá nem alkalmazkodnak.

Kovács Gyula (Szoboszló) cáfolja az alispánt, aki azt állítja, hogy azért megy el helyéről, mert fizetetlen tartja a vármegye határozatát, de a kormánynyal szemben sem akar esküszegő lenni és így az önkéntes adók és ujoncok beszolgáltatását tiltó határozatot nem hajthatná végre. Hát van önkéntes adó és ujonc? Nincs, nem is lehet, mert az az adó és az az ujonc, amit az országgyűlés megszerez. Az alkotmány értelmében más felfogás nem lehet.

Weszprémy Zoltán főjegyző kijelenti, hogy ő és a tisztikar nem osztja az alispán felfogását és a kormány rendelkezésének végrehajtását nem teljesítik és ezt nem tartják esküszegésnek. (Zugó helyeslés és taps) Ezután a közgyűlés az állandó választmány javaslatát a közgyűlés a Weszprémy István póttindítványával együtt egyhangulag elfogadta.

Az alispán bucsuja.

Ezután Rásó Gyula alispán bucsuztatása következett. Utoljára szólal fel ma az alispáni székben. Hetven éves öreg ember, 1861 óta áll közszolgálatban. Kötelességét hiven teljesítette. Nagy az öröme, hogy az esküszegésről vallott nézetét nem osztják és hogy a főjegyző is más nézetben van, de ő nem változtathatja meg nézetét. Azért kény-

telen távozni, de csak az alispáni székben távozik, mert a megye érdekeit ezennél is szíven hordozza és szolgálja forja, a míg él, mint bizottsági tag küzdeni fog ő is az alkotmányért. Már 22 éve alispán. Mikor a helyét legelőször elfoglalta, nem kért soha elnézést, az igazságért küzdött mindig. Mégis ha valakit megbántott volna véletlenül, akaratlanul is, most bocsánatot kér érte. Köszöni az eddigi bizalmat és támogatást. (A termet éljenzés közt elhagyja)

Ezután a közgyűlés az állandó választmányának az alispán lemondására vonatkozó javaslatát tárgyalta. Baltazár Dezső, Jánosi Zoltán és Kovács Gyula felszólalásai után az elnök főispán dr. Baltazár Dezső (Böszörmény) elnöklése alatt Kovács Gyula Padrah Sándor (Szoboszló), Fischbein Igrác (Nádudvar) és Jánosi Zoltán tagoktól küldöttséget menesztett az alispánhoz, hogy lemondása visszautasítására kérjék. Jánosi a megbízatást nem fogadta el, mert nem akar a marasztalásba tefolyjni.

Mig a küldöttség eltávozott, a főispán az ülést felfüggesztette. Fél óra múlva visszatért a küldöttség és Baltazár Dezső jelentette, hogy az alispán minden rábeszélés dacára is fentartotta lemondási szándékát.

Ezután Rásó Gyula alispán szólalt fel utoljára az alispáni székben. Szereti a vármegyét, szereti hazáját, szereti a megyebizottság minden tagját. A lelkiismerete ellenére nem teheti, hogy megmaradjon állásában. (Az öreg ur arcán könnyek peregtek végig.) Sokat küzdöttem, tépelődtem, de nem találtam ajtót — mondta önmagát jellemző, szigorú őszinteséggel. Isten hozdot mond a bizottságnak és igéri, hogy élete végéig szeretettel fog közreműködni a megye érdekeinek szolgálatában.) Utolsó szavai hangos zokogásba fultak.

Az öreg ezzel lassan távozott. A megilletődött bizottsági tagok szomorúan mondták a távozonak:

— Az isten tartsa meg jó egészségben!

Egyhangulag elhatározta ezután a megyegyűlés, hogy az alispán érdemeit jegyzőkönyvben örökítse meg és lemondását mély fájdalommal veszi tudomásul.

Következett az alispán nyugdíjának megállapítása. Mig a nyugdíjválasztmány javaslatát meghozta, a főispán az ülést felfüggesztette.

Negyedóra múlva az újra megnyitott ülésben a főjegyző előterjesztette a nyugdíjválasztmány javaslatát, a mely szerint az alispán érdemeire és 40 évet meghaladó hosszú szolgálatára való tekintettel szavaznának meg nyugdíjként 7200 koronát. (Egyhangú helyeslés.)

Czeplédy Mihály tiszti ügyész kötelességszerűen jelentést tett a tisztviselői nyugdíj állapotáról. A nyugdíjalap meghaladja a 225.000 koronát, a melynek jövedelme 10.700 korona, a tisztikar 5.000 koronát fizet be évenként. A kiadás nyugdíjra 9.695 korona, most ehez járul még az alispán 7200 korona nyugdíja, tehát 1200 korona fedezetlen.

Ezután a közgyűlés egyhangulag megszavazta a 7200 korona nyugdíjat az alispánnak.

Bucsuzik a főispán is.

Már oszlani kezdett a közgyűlés, mikor a főispán kinevezte Medve Miklós közigazgatási gyakornokot tb. szolgabíróvá és a meglepett bizottságnak kijelentette, hogy ő is bucsut mond, mert ma elnökölt utoljára Hajdúvármegye közgyűlésén. Kéri a bizottsági tagokat, tartsák meg a vármegye javára irányuló törekvéseit jó emlékezetükben és a bizottság tagjai őt barátságukban. (Eljenzés.) Ezzel a közgyűlést hirtelen be-rekesztette. A jegyzőkönyvet délután 4 órakor hitelesítették.

Egyház és iskola.

A reformátusok egyetemes gyűlése. Az ev. ref. egyetemes konvent Bánffy Dezső báró világi és Antal Gábor püspök egyházi elnökök vezetése alatt ma folytatta tegnapi megkezdett ülését.

Az ülésen ma folytatták a liturgiai javaslat tárgyalását és megállapították a konfirmációval kapcsolatos elveket. Ugyanígy megállapították a konfirmáció és esketés rendjét.

A temetés rendjének meghatározásához Radácsy György, Erőss Lajos, Dégenfeld József gróf, Szilágyi Áron, Bartók György, Molnár Béla és Baksa Lajos, valamint Nagy Károly előadó szöveget hoztak. A lelkesítés, püspökszentelés, templomszentelés és az egyéb szentelésre vonatkozó rendelkezések kerültek ezután tárgyalásra. Erőss Lajos mind a négy szakasznak a liturgiai bizottsághoz való utasítását kívánja, hogy a bizottság azokat átdolgozza és lehetőleg kerülje a beszentelés és felszentelés kifejezését, mert az a róm. kath. egyház szokásaihoz és dogmáihoz nagyon simul. Nagy Károly előadó kéri az eredeti szöveget fenntartani, Sass Béla, Bartók György, György Endre, Fejes István és Váro Ferenc hozzászólása után a konvent visszautasította Erőss indítványát. Ezen indítvány leszavazása után az egyes fejezetek kerültek tárgyalásra.

Fejes István előlegnek tartja a püspök beiktatását, mert a püspököt már lelkész korában szentelték fel. Dégenfeld József gróf ugyancsak mellőzni kívánja a püspökszentelést és azért törölni kívánja az erre vonatkozó szakaszt. Bartók György püspök esatlakozik Fejes István indítványához. Nagy Károly előadó védi a szakaszt s kéri annak fenntartását, mert a püspök beiktatását a felszentelés ünnepiessé teszi. A közgyűlés Fejes indítványát fogadta el és a szakaszt a bizottsághoz visszautasította újraszövegezés végett.

A templomszentelés szakaszának letárgyalása után az elnök a tárgyalás folytatását holnapra halasztotta.

Magyar református templom felszentelése Amerikában. Az észak amerikai new brunswicki református egyház régi óhaja teljesedett be múlt hó 15-én. Templomuknak felavatása impozáns módon ment végbe. A magyarság távolról és közelről gyűlt egybe, hogy e dicső nap örömeiben résztvehessen. Körülbelül három ezer magyar volt jelen. Gyönyörű vasárnapi idő volt. Az amerikai és magyar zászlók lengése, az ünnepi ruhába öltözött férfiak színes egyleti jelvényeikkel, a fehérkoszorus leányok nagyszáma, a magyar legények daliás alakjával huszáruhában lóháton, a különböző egyletek uniformisukban oly szép látványt nyújtottak, amint New-Brunswick városa régen, talán soha sem látott. A diszmenet fél tíz órakor kezdődött a George streeti angol templomtól s szép rendben és ünnepélyesen haladt az új magyar ref. templomhoz. Ideérve egy zsoltárt énekeltek. Hámorszky Gyula ev. ref. lelkész magyar imát mondott, mire Knox Vilmos dr. a new-brunswicki presbyter az Atya, Fiu és Szentlélek tiszteletére a templomot megajította, a kulcsot átadta a templom fiatal lelkészének, Hámorszky Pálnak. Erre az egyház gondnoka, Mezey József belépett a templomba. utána a papság, ezután az előjáróság, az egyletek zászlóikkal. Ekkor kezdődött az istentisztelet. A templomavatási imát Knox Vilmos dr. angol nyelven mondott, Zikovic János newarki lelkész pedig magyarul. Az ünnepi szentbeszédet Hámorszky Gyula ev. ref. lelkész tartotta. Ezután az egyház lelkésze felolvasta az egyház történetét. Az urvasora szent ténykedését a predikációval Dikovic János lelkész végezte. A szép és tágas templomba a hívők nagy serege be nem férhetett. A helybeli összes angol és nemet protestáns egyházak küldöttségei megjelentek a délutáni istentiszteleten, üdvözlőket elhozván a derék magyar egyháznak.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Csütörtök, nov. 9.: „Erény utjai“ vígjáték. (C)

Péntek, nov. 10.: „Hunutódok“ tragédia. (A)

Szombat, nov. 11. „Baba“ operetta (A)

Piros színlapok jelentek meg a megint abból az alkalomból, hogy az Erényutjai c pompás vigszínházi bohózat kerül színpadra, a vezető szerepben Almásy Lolával.

Hun utódok történelmi dráma iránt, mely holnap kerül színpadra, igen nagy az érdeklődés különösen a tanuló ifjuság körében.

Dr. Várady Antal a Hun utódok szerzőjét Zilahy igazgató meghívta a holnapi előadásra. Dr. Várady Antal lejtvetelét megígérte

Vendégszereplés. Vasárnap este Takács Gabriella a debreceni előkelő hölgyvilág egyik legkedvesebb tagja lép fel először a debreceni színpadon, miután a színész és énekeslákat nagy sikerrel végezte el. A János vitézben Huskát fogja játszani és énekelni Takács Gabriella fellépése iránt általános, nagy érdeklődés mutatkozik.

HIREK.

— Rendőrségünk ügye a tanács előtt. Még a Méliusz téri rettenetes rablógyilkosság hatása alatt rámutattunk a rendőrségi szervezet mostani hiányaira és ugyanakkor meg is jelöltük azon irányelveket, a melyek alapján keresztülvendő lenne az újraszervezés. Ma a városi tanács is foglalkozott ezzel a kérdéssel. Vecsey Imre főjegyző mutatott rá a hibákra és eleget elítélte a fegyelmetlenséget, ami a vezetés gyöngeségét bizonyítja. Indítványozza, hogy éjjeli szolgálatot 1 tisztviselő és 1 rendőrbiztos teljesítsen; a polgári biztosok ne teljesítsenek éjjeli szolgálatot; állítsassék fel 4 őrtanya a város különböző részein 10—10 rendőrral, állandóan 20—20 rendőr teljesítsen éjjeli és nappali szolgálatot, a mely 12 óráig tartson. A rendőrök ne párosával járjanak, hanem egyenként és úgy, hogy a jelzésre egyik a másik segítségére siethessen. Körner Adolf tanácsnok, bár helyesli a főjegyző előterjesztéseit, mégis úgy véli, hogy a főkapitánynak nem lehet megkötni teljesen a kezét. A tanács vége is Kovács József polgármester indítványára úgy határozott, hogy írásbeli előterjesztést kér egy a főjegyzőtől, mint a főkapitánytól és holnapi rendkívüli ülést tart ez ügyben.

— Hitelesítették a közgyűlés jegyzőkönyvét. A keddi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére a kiküldött bizottság Kovács József polgármester elnökelete alatt ülést tartott. Máskor ez a közgyűlés három percig tart, ez azonban egész délutánra való vitára volt alkalom. A hitelesítésre kiküldött bizottság ugyanis nem volt tisztában a közgyűlés által hozott határozatokkal. Különösen pedig a villamos ügyben hozott döntés állította nagy alternative elé a bizottságot. Hosszas vita és a tanácskozási ügyrend alapos áttanulmányozása után ki-mondotta a bizottság, hogy a közgyűlés tegnapi határozatát 15 napi közszemlére teszi ki. Ha ez idő alatt felelkezés nem érkezik be a határozat ellen, akkor felhívja a Ganz-gyárat és a Siemens-céget az újabb ajánlat-tételre. Így tehát a villamos telep ügyében egyelőre szünet áll be, azonban a végleges döntés valószínűleg e hó végén meg lesz.

— Ülés az egyháznál. A debreceni ev. ref. egyház gazd. bizottsága e hó 10-én d. u. 3 órakor az egyház tanácstermében tart ülést, melyen folyó ügyeket tárgyalnak.

— Bezárt iskola. Dr. Sárváry Gyula főorvos előterjesztésére. miután a József kir. herceg-utca 49 szám alatt levő ortodox izraelita iskolában az iskola szolgánál levő le-lenc gyermek kanyaróban megbetegedett — további intézkedésig bezárták ezen iskolát s ott a mai naptól fogva az elemi leányisko-lában az előadások szünetelnek.

— Értesítés. A „debreceni dalegylet“ f. hó 15-én, szerdán este fél 9 órai kezdé-tel Mácsay Sándor egyleti karnagy vezetésé-re, Rác Károly és fia zenekarának közreműk-ödése mellett a „Margit fürdő“ dísztermében válogatott darabokból összeállított műsorral dal és zeneestélyt rendez. Ez első estélyre, melyet a dalegylet nem a Bika, hanem a „Margit“ dísztermében rendez, felhívjuk a dal és zene iránt érdeklődő t. közönség szí-ves figyelmét.

— Változás a vidéki hírlapiroda-lomban. Az aradi újságírásban érdekes vál-tozás történt. Benedek Árpád, a vidéki hírlapirodalom egyik legkitűnőbb tollu elismert-névű tagja, megváltik a „Függetlenség“ szer-kesztőségétől és az „Arad és Vidéke“ Arad-megye régi tekintélyes lapjának főszerkesz-tője lesz, amely ezzel a változással kétszégte-len, sokat fog nyerni.

— Jelenet a „haladó párt“ klubhelyiségében. Báró Fejérváry: Mégis fenegyerek az a Tisza. Eddig mindig biztatott, hogy ne hagyjam magam a császári utról letéřitetelt és most a faképnél hagy.

Kristó: Ne busulj ezért kegyelmes barátom, majd megmutatjuk, hogy a nemzetközietekkel őt is kiverjük a geszti kerületből.

Fejérváry: Csak a Jakabok aztár meg ne csaljanak.

Kristó: Kezeskedem rólok. A mig pénzzel bírjuk, minden szavunk parancsolat.

Fejérváry: De hátha elfogy, mielőtt célt ér-nénk?

Kristó: Akkor Lányin a sor segíteni a dolgoz.

Fejérváry: Hogy-hogy?

Kristó: A sok lazításért és izgatásért mindegyiket lecsukathatja azonnal.

Fejérváry: Így hát rendben vagyunk.

Kristó: Nyugodtan alhatsz kegyelmes barátom, kormányunk sorsa biztosítva van minden tekintetben.

Fejérváry: Csak Lányival szeretnék erre kezét fogni, hogy nyugodtan pihenésre térhessek. De hol van ő?

Kristó: Most intézkedik, hogy melyik lapot foglalják le.

Fejérváry: Schmarrrrn. Nem lefoglalni, megfizetni kell a skriblereket.

Kristó: De nem lehet mindegyiket.

Fejérváry: Spuck darauf, minek is kell újság.

Kristó: Ki dicsérne akkor minket?

Fejérváry: Az más, a ki velünk, az firkáhat, de a ki ellenünk, azt meg kell abrikolni.

Kristó: Abban utazik most Lányi.

Fejérváry: Akkor jól megy minden. Jó éjszakát!

Kristó: Jó éjszakát!

Lányi (ki épen ekkor lép be a teljesen üres terembe): Hová, hová, kegyelmes barátaim, a nép lázong és fenyegetőzik a sajtószabadság ellen inté-zett merényletek miatt?

Fejérváry: Akkor el a hátsó kapukon, hogy ne ismétlődjenek.

Március 15.

— Legett városi szénraktár. Ma hajnalban 2 órakor a hajduböszörményi uton, a lóvásártér mellett levő városi szénraktár kigyúlt és nagy része a szénnek is elégett, mert az egészet nem sikerült a tűzoltóságnek megmenteni, mert a vizet a Csapó utcai tűzoltó tanyáról kellett szállítani. A kár megközelíti a tízezer koronát. A tűzoltóságnek, mely Publig Ernő főparancsnok vezetésé alatt vonult ki, a raktárban volt 5 vagon szénnek való, mintegy a felét óriási erőfeszítéssel sikerült megmenteni.

— Halálozások. A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a mai nap a követ-

kezd haláloseteket jelentetek be: Horváth Sándor ev. ref. 90 éves. Juhász Juliánna ev. ref. 26 napos. Madaj József r. kath. 7 nap. Özv. Tamás Mihályné ev. ref. 63 éves.

— **Méliusz-téri rablógyilkosság.** Ma már minden kétséget kizárólag megállapította Orosz László rendőrfogalmazó, aki a vizsgálatot vezeti, hogy a rablók között volt **Sóvágó Gábor is és ő volt az, aki Kovács Ferencet megölte és Palka András megsebesítette revolverrel.** A kórházban fekvő Palka András ráismert Sóvágóra, továbbá özvegy Kovács Ferencné, a Sóvágónál talált egyik zsebkendőjén a magáéra ismert és a helyszínen felejtett kalap is kétségtelenül Sóvágóé. A három cigányt, névszerint Ajtai Ferencet, Ajtai Istvánt és Varga Ferencet, akiket Bikfalvy rendőrbiztos Vértessől beszállított, ma délelőtt hallgatta ki Orosz László rendőrfogalmazó. A cigányok természetesen tagadtak és semmi bizonyíték nem szólt bűnösségük mellett. Valószínűleg még a mai nap folyamán szabadulnak is. Az egész bűnügyi osztály lázasan dolgozik a rablógyilkosság tettesének kinyomozásán. És méltán dicséret illeti meg a bűnügyi osztály vezetőjét, aki nagy körültekintéssel adta meg utasításait nyomozó közegeknek. Bardóc rendőrbiztos ma reggel Hajduböszörménybe utazott a bűnjeltek felderítése végett és Dobos biztos pedig Kemecserre ment Sóvágó büntetését nyomonni. Sóvágó, ki tegnap estig a legcinikusabban viselkedett, látszólag megtört. A gyászházánál és a kórházban történt szembesítés óta mintha kicsérült volna. Mióta a rendőrség fogházában van még egy falatot sem evett és folyton azt hangoztatja, hogy éhen akar elpusztulni. Magános cellájában komoran bámul maga elé és ma reggel sirt is. A délelőtt folyamán Némethy fényképész lefotografálta a veszedelmes gonosztevőt a rendőri album és a lapok számára. Dr. K. Szalay Béla rendőrorvos is megvizsgálta, de semmi rendellenességet konstatálni nem tudott Sóvágót még a délután folyamán átszállítják az ügyészség fogházába.

— **Visszaélések a munkásigazolványokkal.** Köztudomású, hogy a munkásigazolvánnyal ellátott munkások a máv. vonalain kedvezményesen utazhatnak. Ezt a kedvezményt, természetesen sokan óhajtják élvezni, akik arra nem is jogosultak és az államvasutak igazgatósága rájött, hogy számos munkás akad, aki másnak adja át használatra, sőt olyan előjáróságok is találtak akik arra nem jogosított egyéneknek is adnak munkásigazolványt. E visszaélések következtében a földművelésügyi miniszter szigorú rendetletet adott ki, amely szerint az előjáró, aki arra jogosulatlan egyéneknek ad munkásigazolványt, a felmerülő vasuti menetdíj különbözetért esetenként vagyoniilag is felelőse fog tétetni és a visszaélést vagy mulasztást elkövetett hatósági közeg ellen fegyelmi eljárás fog indítani; aki pedig munkás igazolványát másnak átengedi, a vasuti menetdíj kedvezményből egy év tartamára kizáratik, míg az igazolványt jogtalanul használó utánfizetésre köteleztetik és ellene büntető eljárás indíttatik.

— **A brazanzai herceg Debrecenben.** Nemsokára érdekes vendége lesz Debrecen városának. Visszatér volt állomás helyére, síhederkori emlékeinek kedves városába Ferenc József herceg, az egykori kis Vilmos huszár hadnagy, kinek mióta elkerült innen érdekes kalandok révén forgott a neve szé-

les e világon, Brassótól Irkucig. Érdekes, furesza kalandok fűződtek bizony a snájdig hercegecske nevéhez, kezdve a budapesti eseten, a hol uzsorások hajójába került a regényes londoni történetig, a mely a szegény Wilde Oszkár emlékéit idézte föl a ködös Albion népe előtt. A biborban, aranyban született kis huszár az ő bohém vére jó messzire elkergette a trónok árnyékától s fejedelmektől ugyancsak ellőttem temperamentuma megkóstoltatta vele a polgári szenvedések keserű kenyerét. — Mikor azután az egész kontinens a kis prince dolgait szellőztette, a hercegi család világ köréből való utra küldte a debreceni hadnagyot, a ki azóta bejárta a földnek minden szögletét s éveket töltött Ausztráliában. Most pedig a herceg visszatért. Hosszabb időt töltött Párisban, ahonnan e napokban rándult le Torontálba a hol régi barátja Haroucoust gróf birtokán vadászgat. Onnan írt tegnap egy bizalmasának levelet. A németnyelvű levélben bejelenti, hogy legközelebb Debrecenbe jön. Nehány magyar várost szeretnék meglátogatni — mondja levelében — mielőtt külföldre költözném. Megnézem Nagyváradot, Temešvárt és Debrecent még egyszer. Ideérkezését még november folyamára helyezi kilátásba. Annyi bizonyos, hogy itteni régi barátai meleg szeretettel fogadják a kis herceget, aki azóta nagyon, de nagyon meggazdagodott — tapasztalatokban.

— **Orvos gyógyszerész egylet** nov. 11-én d. u. 5 órakor saját helyiségében tudományos ülést tart, melyen Dr. Csikos Sándor tart előadást, a szívmitétekről operált beteg bemutatásával.

— **Felakasztotta magát.** Faragó Sándor hajdubagosi községi előjáró e hó 5-én összeveszett a feleségével, a nagytermészetű ember az asszonyt hallal fenyegette, aki úgy ügyijedt, hogy éjszaka nem is mert otthon hálni. Másnap reggel jött csak haza az asszony, amikor férje a tornácra felakasztotta magát, a teste már egészen kihűlt, ami arra vall, hogy az öngyilkosságot még éjjel követte el.

— **Igaz regény.** Olyan pályafutást megtett ember felett ítélte tegnap a törvény szék, a kinek viszontagságait a legdusabb fantázia sem tudta volna több változatossággal kiszínezni, a mint azt a legigazibb regényíró: az élet megeselekedte. Az illetőnek neve Bironyai Lázár Lajos. Szüleit nem ismerte, születési helyét nem tudja. Fiatal korában portás volt, de sikkasztás miatt három évi börtönbüntetést szenvedett el. Később a vasutnál szorgalma folytán állomásfőnök lett és Nagyváradról egy Oroszi Emilia nevű hölgyet vitt nőül. Ekkor egy levél tudtára adta az igazgatónak, hogy Lázár börtönviselt ember. Le kellett mondanai és másutt keresett hivatalt. Felesége, gyermekei elhagyták és az elkeseredett ember öngyilkossági kísérletet követett el, de az nem sikerült neki. Később szabadulni akarván a végzet teljes Lázár névtől, elhalt sógorának tartói oklevelével pályázott Kedves községben tanítói állásra. Meg is választották azzal a kikötéssel, hogy megnősül. Ő tehát Oroszi Sándor névvel Kis-Zomborból nőül vette Mülter Mária-t. Az iskola államosításakor e név alatt tette le az esküt Ezért lelki-furdalást érzett és másúé ment. Egy községi iskolában keresett állást. A nagy nyomorban felesége elhagyta. A sorsildözte ember pár évvel ezelőtt egy közeli faluba került. Ott beleszeretett egy zsidó leányba és megesküdött vele. Ez volt a harmadik törvényes házassága. De ezúttal minden kiderült. A hatvan éves ember ezért állott a törvényszék előtt. A szerencsétlen tévedelmesen vallott. A bíróság két és félévi börtönrre ítélte.

x **Rabló gyilkosság!!!** A napokban történt borzalmas rabló gyilkosság szerencsétlen áldozatai iránt városzerte nagy az őszinte részvét. — Mindenki tisztában van azzal, hogyha a szemtelen gaz rabló gyilkosokat egy jó hatlövetű revolver hatalmas duránásával ijeszlik meg: nem történik a szerencsétlenség.

Mindenkinek tanácsos tehát saját élete megvédelmezésére revolverrel ellátni magát, mely alkalomra van szerencsénk a mai napon érkezett nagymennyiségű revolver és töltényeinket legolcsóbb áron a nagy közönségnek felajánlani Tisztelettel Pásztor Gyula és Társa vaskereskedése. Csapó u. (Bankház).

TAVIRATOK.

Kormánybiztosok.

Budapest, november 9. A darabot-kormány az ellenszegülő megyék nyakára kormánybiztosokat fog küldeni, akik annyiban fognak különbözni csak a főispánoktól, hogy nem tesznek esküt.

Főispán nélkül.

Budapest, november 9. A ma délelőtt 10 órára kitűzött közigazgatási bizottsági ülést Pestmegye székházán nem lehet megtartani, a főispánnak kellene ugyanis előkölni vagy helyettesének, az alispánnak. De még a főispán nem tett esküt, az alispán pedig beteg, a főjegyző a belügyminisztert táviratilag értesítette, hogy gondoskodik a főispán helyettesítéséről, de ma délelőtt 10 óráig választ nem kapott. A vármegyeházán értesültek egyébként már arról, hogy még e héten kormánybiztos neveznek ki Pestvármegyében.

Az orosz események.

Pétervár, november 9. Vlagimir nagy herceg minden állásáról lemondott. Lemondott a hadügyminiszter is, mert tudta nélkül fogtak el 20 testőrtisztet. Csikov közlekedési miniszter, a ki szintén lemondott, az államtanács elnöke lesz. Trepov lemondását a cár elfogadta. A híres Mendelsohn-bankház az orosz kölcsön folyósítást megtagadta.

Kronstadt, november 9. Itt 36 tisztet összeesküvés gyanúja alatt letartóztattak. A munkások négy tüntetést rendeztek, a melyben a matrózok és katonák is résztvettek.

Felszentelték a bazilikát.

Budapest, november 9. Kohl Medárd püspök ma a hercegprímás nevében felszentelte a teljesen elkészült Bazilikát.

Az új hadtestparancsnok.

Budapest, november 9. Az új hadtestparancsnok, gróf Uexküll-Gyllenband ma délelőtt tisztelgett Fejérváry fődrabontaát, 10 órakor pedig fogadta a törzstiszteket, akik nevében Surányi tőrparancsnok üdvözölte.

Végtárgyalás a Zeyzig-ügyben.

Budapest, november 9. Ma kitűzték a Zeyzig-ügyben a végtárgyalást e hó 24 és 25-ére. Csásán táblabíró ma értesítette erről Bakonyi Samu, Bródy Ernő és Fried Vilmos védőket. A végtárgyalásra 34 tanút idézték meg.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmi szerződési tárgyalások. Bécsből jelentik, hogy az orosz szerződés után most már gyors tempóban veszik elő a többi tárgyalásra váró anyagot is. — Legközelebb Svájc kerül sorra s ezért — mint a svájci távirati ügynökség jelenti — Ruchet, a szövetségi tanács elnöke, továbbá Tenschler és Comtesse, a szövetségi tanács tagjai, mint a szövetségi tanács megbízottjai, azonkívül a kereskedelmi minisztérium képviselői, Frey és dr. Lauer, a svájci kereskedelmi szerződés megkötésére Bécsbe kiküldött meghatalmazottak hétfőn tanácskozást folytattak. Kuenzli, a kereskedelmi szerződés tárgyalására kiküldött harmadik megbízott Bécsben maradt. A konferencián az egész helyzetet újabb vizsgálat alá vették. A szövetségi tanács ezután a svájci meghatalmazottak részére adandó újabb utasításokat állapította meg. A tárgyalások most egy ponton állanak, hogy az egyes nébzségek precízírozhatók. Engedmények nélkül megegyezés nem jöhet létre. A svájci meghatalmazottak kedden Bécsbe utaznak, hol a tárgyalásokat az újabb utasítások alapján újra megkezdik.

Frigyes főherceg vasművei. A főhercegi vasművek eladásában az a nagy fordulat állott be, hogy a berlini Handelsgesellschaft mellőzésével osztrák részvénytársulat fogja megvenni a vasműveket, melynek megalakítására az osztrák földhitelintézet vállalkozott. Az átruházás 1906. január 1 én fog megtörténni és a tranzakcióban bir szerint a Rothschild-csoport tagjai is részt vesznek. A főherceg szénbányaterülete az osztrák-korvini vidéken van, a vashányát ellenben Szepesmegyében, Szomolnok közelében.

A budapest-kőbányai értékeskedelmi csarnok jelentései
1905 nov. 8.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar selyem. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm sulyban) — 118-119 allérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő sulyban) — 118-119 allérig. Finta nehéz (páronként 320 kilogramm feletti sulyban) 137—138 allérig. Finta közép (páronként 330—350 kilogramm terjedő sulyban) 135—136 allérig. Finta könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 135—136 allérig. — II. Magyar selyem. Nehéz (páronként 280 kilogramm feletti sulyban) — 118 allérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) — 118 allérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — 118 allérig. — III. Szerbiai Nehéz páronként 360 kilogramm feletti sulyban 132—133 allérig. Közép (páronként 340—360 kilogramm terjedő sulyban) 130—132 allérig. Könnyű páronként 260 kilogramm terjedő sulyban) 135—136 allérig. IV. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz (páronként 240 kilogramm feletti sulyban) — 118 allérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — 118 allérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 360 kilogramm feletti sulyban) 138—140 allérig. Közép (páronként 340—360 kilogramm terjedő sulyban) 137—138 allérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — 118 allérig. A hízott sertés ártérítványa kellemes.

REGÉNY-OSZTÁLY

Apáca és kegyencső.

Regény a bécsi életből.

Magyarosította: Szabó Antal. 139

De milyen esodálatos is az, hogy ha eselött valahol megjelentem, csak úgy rajzottak körülöttem az urak, s egy pillantásnál, egy mosollyal, a szomorúakat vidámasá-

a szerencsétleneket boldoggá tettem, s most elfordulnak tőlem, ha meglátnak, s még maga báró Roller, ez a kis majom, csak ka lapot sem emel, ha velem találkozik. Meny nyire meg is tudnak változni ezen urak oly rövid idő alatt.

Mindenesetre igaz volt, hogy az urak megváltoztak, de az egykor oly szép Paulina sem gondolt arra, hogy ő maga is mennyire megváltozott.

— Mit fog mondani? — folytató ma gánbeszédét, — el lesz ragadtatva, nyakamba horul, s örömkönyeket hullat, de mit ér az nekem most. Örömkönyei nem gyöngyök, miket nyakamba fűzhetnék, elragadtatását sem foghatom egy csinos kocszi elibe, ha a Práterba akarok kikocsikázni.

— Jó reggelt, jó reggelt, Paulinám, — kiáltá Preller ur, vidám arccal lépve ki szobájából. Hogy aludtál kincsem.

— Nem valami jól, felelé Paulina olvadékony hangon.

— Igen nyugtalan álom volt.

— Ah, hát már imét roszul vagy? Látom a szikfűtheának újra nagy a kelete. Lásd kissé többet kellene mozgolódnod, nem kellene egész nap a divánon beverned kincsem, magad végezhetnéd reggel a bevásárlásokat a piacon, s az sem ártana, ha néha a konyhában is szólnéznél egy kisé.

— Hát konyhaseléd vagyok én uram? kérdé Paulina megemésítő tekintettel.

— No, csak ne bosszankodjál, hercegnőm! Vannak igen magas rangú nők, kik nem tarják méltóságukon állniak azt megtenni, a mit én javaslok. Na na, ne csinálj oly barátságatlan arcot, mert ma nem akarok haraggal megválni tőled.

— Megválni?

— Hát elfelejteted, hogy üzletekben Magyarországra, Debrecenbe kell utaznom?

— S te még ma akarsz indulni?

— Igen, ma este kircesem. Csak nem várhatok addig, míg a magyar kormány feloszlik, és akkor se pénz se postó, s pénzünknek üthetjük toltal a nyomát.

— Pénzünknek?

— Mindenestre! Hehehehehe. Azt hiszed te, hogy én elég ügyügyi vagyok. Erlenstein urért kockáztatni nyakamat?

— Ó kelme sem engem, sem párt pár millióját nem fogja viszonlítani, s még csak panaszkodnia sem lesz szabad, ha magát hazáruhással és csalással nem akarja bevádolni.

— Te tehát nem akarsz többé visszatérni?

— Természetesen, hogy nem, kirestem.

— Hát velem mi fog történni?

— Mihelyt nyugalom lesz Magyarországon, magamhoz hoztalsk. Pár uradalmat fogok ott venni, s remélem nem veszem ki rosszul magamat mint mágnás, ha jól megintetem körszakálat, s ott majd megtudod, hogy Preller Ignátz is tud ép oly gavallér lenni, mint bár ki más.

— De hiszen az család, az csempészes a mit te tenni szándékozol?

— Mindenestre, de az engem nem bánt.

Erlenstein ezer meg ezer embert esalt meg, s nem fog ártani neki, ha végre ő is megcsalatik.

— Istenem, roszul érzem magamat, — jaj, ez az én állapotom!

— Add csak ide a szikfűtheát barátom.

— Talán jó lenne, ha orvost hívatnék?

— Ó nem, madame Mayerét fogok elküldeni.

— Ki az a madame Mayer?

— Egy bölgy, ki az ilyen bajokhoz nagyon ért.

— Ilyen bajokhoz! Hát minő bajról van szó?

— Kérdé az ügynök meglehetősen együgyü pofával.

— Hát nem sejtessz semmit barátom? Suttogá Paulina.

— Gyere Náci, őlj csak ide mellém.

— Hát mit kellene sejtennem?

— Te nem is tudod, minő édes kőlékek kapcsolnak bennünket egymáshoz.

— Hiszen mi mindketten édesek vagyunk, össze is vagyunk kapcsolva, mindazonáltal nem értem.

(Folyt. köv)

Amerikába

hajó indul Havre-ból minden szombaton

Francia utvonal.

Kényelmes, gyors utazás, kintinó ellátás borral és likőrrel.

Menetjegyek minden állomásra a különböző amerikai vasút-vonalakra eredeti árban.

Köze'ebbi felvilágosítással ingyen és bérmentesen

Französische Linie
Wien, IV. Weyringer Gasse 8.

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghíresebb tanárok által kipróbált

„LYDOL“ amerikai tablettákat használja,

mik az elgyöngült férfierőt visszaadják. Csakis elgyöngült férfierő (impotencia) elleni szer. Rendes használat mellett csodás hatású pár nap alatt, nemcsak fiatal de idős férfiak is. Törv. védve. Ára: 6 kor.

Széküldés dískré mellett postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után naponta.

Raditz J. gyógyszerháza a „Fehér Kereszt“

hez Bpest. IV. Fővámter 6. (a központi vásárcsarnokkal szemben.)
Főraktárak Budapest: Török J. gyógytára Király-utca 12- sz. és Nádor-gyógytérár Váci-körút 17. sz.

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszeryöngékedők, vérszegények és lábadozók részére. Etvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál
Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit, 0. 2 K. 60 fillér.
1 „ 4 „ 80 „

Roncegno

Természetes Arsen-vas tartalmú forrás Ismert és használt 1856 óta. Tekintélyes orvosok ajánlják, állandó használatra minden gyengékedőknek Vérszegénység, Vérbetegségeknek, Malária és annak utókövetkezményeivel Bő-, Ideg- és Nőbetegségeknek és ascedowbetegségeknek stb. Kapható minden gyógyszerházaiban.

Nincs többé buzatuszög!

Numa Dupuy és Társa

magpacz-s

használat mellett.

22 év óta nagy sikerrel használtatik a buzatuszög a kukorica korom és porüszög, az árpa, zab, burgonya megüszkösödése ellen. Egy csomag két mm. vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé értékes utáztatoktól óvakodjunk.

Debrecenben kapható: Kontsek Géza, Mayer Jenő és Komlóssy Lajos urak üzletében.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VII. Windmühlgasse 33.

Egyedüli gőzbutorgyár Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a leggyorsabbtól a fényűzésig a legszolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főter.

Egy háztartási mérleg ingyen!

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tuhalmozott raktáramból világhírű kiválóságukért általánosan kedvelt **mexikói ezüst áruimat** és pedig 6 drb. mexikói ezüst asztali-kést, 6 drb. mexikói-ezüst evő villát, 6 drb. mexikói ezüst evő kanalat, 1/2 db. mexikói ezüst kávéskanalat, 6 drb. kiváló dessert kést, 6 drb. kiváló dessert villát, 1 drb. mexikói ezüst levesmerítő kanál, 1 drb. mexikói ezüst tejmerítő, 2 drb. elegáns szalon asztali gyertyatartót, a 46 drb. összesen **csak 6 forint 50 krajcár**. Minden megrendülő ezenkívül jutalomképpen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és félkiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 24 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges beküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

Auffenberg József,

Budapest. VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

Divat újdonságaink

az őszi időnyre megerkeztek.

Női ruha és kosztüm kelmék, Bluz selymek, Jó mosó barchetek és flannellek a bel- és külföld legelső gyáraiból.

szőrme boák és gallérok

női és férfi

Jäger alsóruházatok

gyönyörű választékban, szabott olcsó árakban. A világhírű **francia P. D. jegyű** kitűnő szabásu

FÜZÖK

egyedüli raktára

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél

Mintákkal kívánatra

készséggel szolgálunk.

Ritka ajánlat!

Biztos existencia.

Kimutatható nagy haszon kisebb tőkebefektetés mellett alulírott igazgatóság területenkint kiadja gyártmányainak előállítás jogát a legfinomabb alkoholmentes sör, pezsgő stb. előállítására, továbbá hozzávaló gépek és utbaigazítást.

Egyedárusítás pontosan meghatározott területre.

Verseny kizárva.

Csak fizető képesek forduljanak „Turul” alkoholfüves italok gyár részvénytársaság igazgatóságához Budapest, VI., Lehel-utca 3.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó

Idegbetegségekről és Gutautásról szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**”-hoz címzett gyógyszerárban **DEBRECENBEN** kapható.

ESZENCIA

és ecetsavgyár keres minden nagyobb városban és vásárokon vegyeskereskedőknél és koreszmárosoknál jólbevezetett képviselőt

FIX FIZETÉS

és magas jutalék mellett ajánlatok „B. N. 5803” jellegével **Messe Rudolf Bécs**, I. Seiterstätte 2. intézendők.

ELSŐRANGU HIRNEVES

ÓSTRÁK CEMENTGYÁRÁK

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE

HÉNY MEGYÉREZ ÉS HELLENYHATÁNYAI TERÜLETÉN

ELKÁN ÉS BOSSÁNYI

BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRÜI 18.

TEL.: 8-11. * Helyezés: 11.000 PFL.

A vállalat által készített Portland és Romant cementek a járók formájában legelőnyösebb minőségűek.

OPTIKUSMESTERELÉ

DEZOH-ÉPÍT. VÁLLALKOZÓ

CEMENTÁRU-CIÉRSZÖK

ÉPÍTÉSI ANYAG-ELŐKÉSZÍTÉS

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyóék K. Impér

„Répáti” gyógysavanyúvízlet Magyarország giesshüblje!! Ize és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindenmennyiségű hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hurutos megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.

Házhoz szállítva:

1 lt. „Répáti” gyógyvíz üveggel együtt	32 fillér
üvegeket visszavesszük:	12
1/2 lt. „Répáti” gyógyvíz üveggel együtt	23 fillér
üvegeket visszavesszük:	7

Főraktár Debrecen és vidékére.

Weisz Andor Csapó-u. 1
Telefon 332.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 és 30 fillér, minden további szó 3 fillér
vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli megköszönésekre postáson válaszolunk, ha a szerk-
ségi költség bekezdett.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Teljesen új
szelvényes új utazási áron
eladó. Burgondia-u. 3. sz.

Pénztárnoknői
állást keres uri leány ki
már ily minőségben al-
kalmazva volt. Czim a
kiadóhivatalban.

Gyönyörű butorozót
szoba külön bejárattal
1-2 személyre kiadó
Teleki-utca 28.

Kiadó lakás.
A törvényszéki palota
közvetlen közelében Varga
utca 36. sz. a. parkettes,
gáz és vízvezetékekkel el-
látott modern emeleti la-
kás 1906. május 1-től
kiadó. Értekezhetni Piac
utca 44. sz. a. ügyvédi
irodában.

Eladó
tuzsaporodás végett faj-
baromfi, elsőrendű sárka
Orpington, kendermagos
Plimoth továbbá magyar
és angol golyvás galam-
bok. Pacsirta-u. 42.

Szén
megrendelhető a nagy-
templom melletti tőzsdé-
ben. — Ugyanott kocka
szén kapható 10 db. 30
fillér

Egy szoba
konyha, fűkamara, speiz
külön padlással Morgó-u.
14. sz. kiadó.

Vizsla
igen szép kávébarna tel-
jesen idomított eladó. —
Bethlen utca 74.

Costüm-szövetek

és

Estélyi-köppeny

posztók

Bosznai J. és Társa

divatruházában

Debrecen,

Kossuth-utca 5.

Legjobb bajuszpedró

a híres Debreceni

„CIVIS“ bajuszpedró

ez nem tép, de jól összetartja és növekedti
a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

Dr. Politzer Sanatóriuma

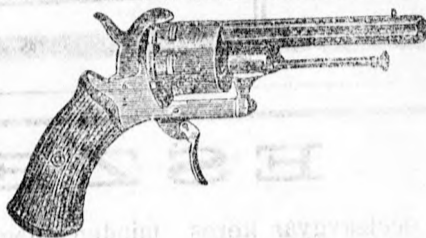
és vízgyógyintézeje,

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Egész éven át nyitva.

Vízgyógy módok. Villanygyógyászat, szénsavas, törpefenyő és ásvány für-
dők, forró lég kezelés. Vibrációs massage hizláló és soványító gyógy mód. Inhalatók.
Javallatok: Idegeség minden neme szív, tüdőbaj Edző eljárások. Bűntől
és izom csúznál forró légtelítéssel-bámulatos győzelmények. — Kitűnő ellátás, szép betegszo-
bák, penzió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 korona. Állandó orvosi felügyelet.
Felvilágosítással szívesen szolgál:

Dr. POLITZER JAKAB, az intézet tulajdonosa és vezetője.

Önvédelmi célból

legjobb minőségű

forgópisztolyokat és angol „hexer„eket
ajánlok legnagyobb választékban és
jutányos árak mellett.

Tóth Gyula

DEBRECEN, Piac-utca 20-27. sz.

Kérjen prospektust!

Típus és hasonló járványok ellen
a legbiztosabb óvszer a

NOXALL JR.

a jelenkor legtekélyesebb, legki-
tűnőbb, a legolcsóbb és a legkisebb
vizszűrője, mely az ivóvizet kris-
tálytisztává és a legrosszabb vizet
is élvezhetővé változtatja. Amerika, An-
gol, Belgium és Németországban
több százezer van használatban.
Minden felszerelés nélkül bárki
is bármely vízvezeték csapjára
könnyen feltölthető.

Egy darab ára **K 22.50**

használati utasítással

Kapható:

AUERIGNAC-nál

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 11. sz.

Telefon 55-38.

a NOXALL JR magahoni kizáró-
lagos lerakata, valamint minden
műszaki és jobb vaskereskedésben.

Nélkülözhetlen minden háztartásban.

A legfinomabb

Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akármely
állomásra szállítva, Magyarország főútvonalán.

A szám-összeg előleges bektüldése, vagy utánvét mellet
kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze
idrauliche della Dalmazia Triest.

Császári és királyi műasztalosok, kárpitosok és díszítők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEUR. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berende-
zések eredeti tervek szerint.